

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**Факультетської науково-практичної конференції
докторантів, аспірантів, молодих вчених і студентів
“Диджиталізація (цифровізація) суспільства: інституційні,
економічні, соціально-психологічні та правові аспекти”**

24 листопада 2023 р.
м. Харків

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**Факультетської науково-практичної конференції докторантів,
аспірантів, молодих вчених і здобувачів вищої освіти**

«Диджиталізація (цифровізація) суспільства: інституційні, економічні, соціально- психологічні та правові аспекти»

24 листопада 2023 р.

м. Харків, 2023

УДК 004
БК 32.973.202

Факультетської науково-практичної конференції докторантів, аспірантів, молодих вчених і студентів «Диджиталізація (цифровізація) суспільства: інституційні, економічні, соціально-психологічні та правові аспекти»: тези доповідей, 24 листопада 2023 р. – Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2023. – 110 с.

Наведені тези пленарних та секційних доповідей за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок. Представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі економіки, управління та адміністрування, публічного управління та права. Розглянуті питання диджиталізації економічних процесів в Україні та у світі, визначені основні тренди та перспективи цих процесів. Висвітленні особливості розуміння праці в сучасному інформаційно-комунікаційному просторі в розрізі їх викликів та перспектив. Представлене розуміння ролі публічного управління в умовах диджиталізації економічного та соціального середовища. Представлені аспекти права та інформаційних технологій в сучасних умовах диджиталізація.

Відповідальний за випуск:
Власенко Т. А.

Роботи надруковані з авторських оригіналів, що надані оргкомітету, за авторської редакції.

Електронний варіант матеріалів конференції доступний на сайті конференції:

<https://foss.kn-it.info/>

©ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ: ТРЕНДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	10
<i>Андрієнко Анна Денисівна, Момот Каміла Владиславівна</i> РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	10
<i>Артюх Анастасія Сергіївна</i> КОНТРОЛЬ ВИТРАТ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ	12
<i>Батіг Владислав Васильович</i> СУТНІСНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ	14
<i>Бендасюк Олег Олександрович, Неклюдова Татяна Миколаївна</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ НА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ	16
<i>Бондар Станіслав Максимович</i> ОБГРУНТУВАННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	18
<i>Гречишнікова Ірина Олександрівна</i> ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	20
<i>Глушков Олег Анатолійович</i> СУЧАСНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ТВАРИННИЦТВА В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ	23
<i>Гриценко Анна Михайлівна</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ У СУЧАСНИЙ БІЗНЕС: АНАЛІЗ ТРЕНДІВ ТА ПЕРСПЕКТИВ	24
<i>Гудко Тетяна Андріївна</i> ТЕНДЕНЦІЇ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНСЬКОМУ БІЗНЕСІ	26
<i>Дібров Владислав Сергійович</i> ПРОБЛЕМА ІНФОРМАЦІЙНОЇ АСИМЕТРІЇ НА СУЧАСНОМУ ІТ-РИНКУ	28
<i>Долгополов Кирило Олександрович</i> ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ	29
<i>Іванова Вікторія Олегівна</i> РОЗВИТОК КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА В ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ	31
<i>Іванченков Вячеслав Сергійович</i> НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНИХ ЗМІН ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ	33

<i>Капустян Катерина Сергіївна</i>	35
КІБЕРБЕЗПЕКА В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ: ЗАХОДИ ТА ЗАГРОЗИ ДЛЯ БІЗНЕСУ	
<i>Карабута Валерія Вадимівна</i>	37
СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Коваленко Катерина Вікторівна</i>	38
РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ	
<i>Кузьома Віталій Вікторович</i>	40
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ В АГРОПРОДОВОЛЬЧОМУ СЕКТОРІ	
<i>Кучерук Олександр</i>	43
АСПЕКТИ КРЕАТИВНОСТІ ЯК НАЙБІЛЬШОЇ ЦІННІСТЬ ТОВАРУ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ	
<i>Лагодієнко Олег Вікторович</i>	45
УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАСАДАХ ESG КОНЦЕПЦІЇ	
<i>Малініна Еліна Дмитрівна</i>	47
ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Масалітін Євген Володимирович</i>	48
ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ	
<i>Мисик Володимир Володимирович</i>	50
ТЕНДЕНЦІЇ РЕЛОКАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ	
<i>Мірошниченко Владислава Олексіївна</i>	53
СТРАТЕГІЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИТРАТ	
<i>Момот Каміла Владиславівна, Андрієнко Анна Денисівна</i>	55
СТРАТЕГІЯ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ШЛЯХ ДО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО БІЗНЕСУ	
<i>Некупальна Ганна Олексіївна</i>	56
ВИТРАТИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ	
<i>Ніщеретов Владислав Володимирович</i>	59
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ	
<i>Орда Дар'я Костянтинівна</i>	60
ЕВОЛЮЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ БІЗНЕСУ	
<i>Паккі Андрій Глібович</i>	62
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ	
<i>Проценко Анна Олександрівна</i>	64
МЕТОДИ ЦІНОУТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ	

<i>Печка Сергій Сергійович</i>	66
ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ СТРАТЕГІЙ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Ревенко Олена Вікторівна</i>	68
АНАЛІЗ ЧИННИКІВ ВПЛИВУ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ МАЛОГО БІЗНЕСУ	
<i>Рибальченко Софія Олександрівна</i>	70
ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ	
<i>Романчук Руслан Артурович</i>	72
ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ В ПІДВИЩЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Сотникова Анастасія Володимирівна</i>	73
ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	
<i>Степаненко Сергій Віталійович</i>	75
РІВЕНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОВИРОБНИКІВ МАТЕРІАЛЬНО- ТЕХНІЧНИМИ РЕСУРСАМИ ЯК ПЕРЕДУМОВА НАРОЩУВАННЯ ОБСЯГІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	
<i>Тронов Данило Андрійович</i>	77
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МЕБЛЕВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
<i>Ушкальов Володимир Васильович,</i>	78
<i>Мартіянова Марина Павлівна</i>	
ЛІНГВІСТИЧНІ КРИТЕРІЇ МЕТАПРОГРАМНОГО ПРОФІЛЮВАННЯ В ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ	
<i>Фадєєв Олександр Павлович</i>	80
ВПЛИВ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	
<i>Шепелева Ольга Валеріївна</i>	82
СТРУКТУРА МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТСЬКОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ТЕРИТОРІЙ	
СЕКЦІЯ 2. ПРАЦЯ В ІТ-ПРОСТОРИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	84
<i>Ачкасова Оксана Вікторівна,</i>	84
<i>Кузьменко Владислав Віталійович</i>	
РОЛЬ АВТОМАТИЗАЦІЇ ПРОЦЕДУРИ ПІДБОРУ ПЕРСОНАЛУ ДЛЯ УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Білик Анжела Олександрівна</i>	86
ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	
<i>Єрмоленко Олексій Анатолійович, Карнов Ілля Олегович</i>	87
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДЕФІНІЦІЇ «ЯКІСТЬ ТРУДОВОГО ЖИТТЯ»	

<i>Єрмоленко Олексій Анатолійович, Юрченко Микита Володимирович</i>	89
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ	
<i>Іванісов Олег Вікторович, Безугла Руслана Олегівна</i>	91
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	
<i>Лебединська Олена Сергіївна</i>	93
МОЛОДІЖНИЙ РИНОК ПРАЦІ В УКРАЇНІ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
<i>Луговий Богдан Владиславович</i>	95
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Михайлюк Софія Дмитрівна</i>	97
СУЧАСНІ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМИ ЗАЛУЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ У СОЦІАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ	
<i>Mishyna Anastasia</i>	99
FOREIGN EXPERIENCE OF ECONOMIC DIGITALIZATION	
<i>Назарова Галина Валентинівна, Балясний Віктор Олегович</i>	101
АНАЛІЗ ІНДИКАТОРІВ ГНУЧКОСТІ ТА БЕЗПЕКИ НА ВІТЧИЗНЯНОМУ РИНКУ ПРАЦІ	
<i>Писаревська Ганна Іллівна</i>	102
АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ DIGITAL ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ	
<i>Руденко Вікторія Олександрівна</i>	105
ПОКАЗНИКИ ГОТОВНОСТІ ДО ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ	
<i>Семенченко Андрій Володимирович, Семенченко Аліна Володимирівна</i>	106
ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПРИНЦИПІВ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	
<i>Сиводід Анастасія Сергіївна</i>	108
КОНКУРЕНТНОСПРОМОЖНІСТЬ ІТ-СФЕРИ НА РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	
<i>Сотнікова Юлія Володимирівна, Іващенко Микола Миколайович</i>	110
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ ІСНУВАННЯ В УКРАЇНІ	
<i>Сотнікова Юлія Володимирівна, Клизуб Олексій Олегович</i>	112
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВІЙСЬКОВИХ	

<i>Степанова Ека Рамінівна,</i> <i>Молодецький Геннадій Геннадійович</i>	113
СОЦІАЛЬНІ НАВИЧКИ ДЛЯ ІТ-СПЕЦІАЛІСТІВ	
СЕКЦІЯ 3. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІЧНА	115
ПОЛІТИКА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	
<i>Агаєва Катерина Олександрівна</i>	115
УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ЧЕРЕЗ ВПРОВАДЖЕННЯ SMART CITY ТЕХНОЛОГІЙ	
<i>Александрова Олександра Євгенівна</i>	116
РОЗВИТОК ПУБЛІЧНОГО ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	
<i>Емран Рімма ДAUDІВНА</i>	119
ЕЛЕКТРОНІ ВИБОРИ: КРОК В МАЙБУТНЄ ЧИ ВИКЛИК ДЛЯ ДЕМОКРАТІЇ?	
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Гальцев Сергій Михайлович</i>	121
ЛЕГІСЛЯТИВНІ ТА РЕГУЛЯТОРНІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНО- ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ	
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Гальцев Сергій Михайлович</i>	122
ПОДАЛЬШЕ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ В СФЕРІ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ	
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Коваль Софія Павлівна</i>	124
ЦИФРОВІ МЕТОДИ ВЗАЄМОДІЇ ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО СЕКТОРІВ: ЗМІНА ПАРАДИГМИ В УПРАВЛІННІ	
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Коньшина Інна Романівна</i>	126
НОРМАТИВНО ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	
<i>Зейналов Рашад Шукюр Огли</i>	127
НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ	
<i>Лола Юлія Юрїївна, Катешко Владислав Олексійович</i>	129
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ	
<i>Нікулін Валентин Іванович</i>	131
ФАКТОРИ ВПЛИВУ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ	
<i>Нікулін Валентин Іванович</i>	134
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ	
<i>Пашнєв Віталій Олексійович</i>	135
ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	

в державній службі зайнятості, кредитування підприємництва та субсидування роботодавців на організацію додаткових робочих місць.

Слід зазначити, що рівень соціальної захищеності працівників і членів їхніх родин, який надається як роботодавцями, так і державою, віддзеркалює дієвість соціальної політики та виступає ефективним мотивувальним фактором підвищення якості трудового життя.

Важливими факторами, що впливають на якість трудового життя (у культурно-духовній сфері), є також надання можливостей для мобілізації індивідуального потенціалу як складової конкурентоспроможності трудового колективу, формування позитивних взаємовідносин у колективі, орієнтація на підвищення культури праці та спілкування, впровадження ціннісно-орієнтованих, етичних і моральних норм.

Важливим напрямом підвищення якості трудового життя залишається вдосконалення нормативно-правової бази, що регулює соціально-трудові відносини. Це дасть можливість використовувати правові інструменти для забезпечення ефективної взаємодії учасників ринку, високих стандартів умов праці та захисту трудових прав працівників. Ступінь розвитку законодавчого та правового регулювання ринку праці лишається одним із ключових ознак якості трудового життя, так як забезпечує продуктивну діяльність ринку праці.

Формування нормативно-правової бази функціонування трудової сфери також слід розглядати як необхідну умову розвитку системи соціальних взаємовідносин працівників, роботодавців та держави. Одночасно виникнення трудових спорів на галузевому, виробничому та регіональному рівнях вказує на неповноту наявної національної правової бази та недостатнє регулювання певних галузей, пов'язаних із трудовою діяльністю. Нерозвиненість національної системи соціального діалогу негативно здійснює вплив на якість трудового життя [3].

Тому підвищення якості трудового життя можливе через реалізацію факторів, котрі впливають, і розробка механізмів зменшення негативного впливу конкретних факторів якості трудового життя на дієвість трудового процесу. Можливості підвищення якості трудового життя забезпечуються створенням умов для розвитку індивіду, гармонізацією соціальних відносин і створенням адекватних умов праці та життя.

Перелік використаних джерел:

1. Лісогор Л.С. Якість трудового життя: фактори впливу та напрями покращення. *Демографія та соціальна економіка*. 2012. №2 (18). С. 43 – 52. 2. Еколого-психологічні фактори якості життя в умовах розвитку сучасного суспільства : Колективна монографія / за наук. ред. Ю. М. Швалба. Кіровоград : «Імекс-ЛТД», 2013. 208 с. 3. Андрейцева І. А. Рівень життя населення України за умов соціально-економічної нестабільності. *Економіка та суспільство*. № 47. 2023. С.68 – 74.

УДК 346.7:331.101.262

Єрмоленко Олексій Анатолійович,

к.е.н., доц., доцент кафедри соціальної економіки,

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Юрченко Микита Володимирович,

здобувач другого курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти,

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ

Одним із факторів, що впливають на зміст і спрямованість соціально-економічного розвитку країни, є ефективність формування та використання робочої сили. Як елемент національної економічної системи трудовий потенціал як сукупність можливостей і навичок працездатного населення, яка використовується або може бути використана для створення вального внутрішнього продукту, підлягає національному регулюванню.

Державне регулювання – одна з функцій державного управління, створення економічних, правових та організаційних умов, сприятливих для діяльності, виробництва і фінансової діяльності комерційних і некомерційних організацій і підприємництва без втручання державних інститутів в економіку [1, с. 90].

Законодавчий підхід до поняття трудового потенціалу України вперше був визначений в Указі Президента України «Про основні напрями розвитку трудового потенціалу в Україні на період до 2010 року» у 1999 році. Відповідно до цього підходу, «трудова потенціал – це сукупна чисельність громадян працездатного віку, які за певних ознак (стан здоров'я, психологічні особливості, освітній, фаховий та інтелектуальний рівні, соціально-етнічний менталітет) здатні й мають намір продавати трудову діяльність» [2].

Крім того, вирішальний вплив на показники трудового потенціалу країни мають заробітна плата (як фактична, так і нормативна), середній стаж роботи та відтворювальна вартість трудових ресурсів.

Отже, державне регулювання через належний правовий захист трудових ресурсів України сприятиме підвищенню рівня життя населення, підвищенню цінності національної робочої сили, збалансуванню кількості різних професіоналів на ринку праці, покращенню спрямованості Метою має бути покращення Сектор освіти, особливо вища освіта, розглядатиме інноваційні вимоги до людських ресурсів для покращення здоров'я населення та якості наданих медичних послуг.

З метою наближення навчального процесу закладів професійної та вищої освіти до потреб ринку праці та економіки в цілому в Україні впроваджувалися освітні реформи. Отже, відповідно до сучасної концепції професійно-технічної освіти, професійно-технічна освіта регулюється трьома законами: «Про професійно-технічну освіту», «Про дошкільну професійно-технічну освіту» та «Про освіту дорослих». Його розробка зараз триває в Міністерстві освіти і науки України. Навчальні заклади працюють за принципом автономії, що дозволяє врахувати побажання роботодавців щодо підготовки необхідної кількості спеціалістів у тому чи іншому регіоні. Крім того, оновлення виробничої бази передбачає і ресурси роботодавця.

Реформа вищої освіти та модернізований закон України «Про вищу освіту» [3] запровадили нову модель професійної підготовки. Це означало реформування підготовки регульованих професій, таких як медицина, право та педагогіка, початок підготовки фахівців за системою «молодший бакалавр, магістр», запровадження ЗНО для вступу на багато магістерських програм.

З метою досягнення тривалого відтворення населення та забезпечення активного періоду трудової діяльності удосконалено нормативно-правове регулювання галузі охорони здоров'я України. Медична реформа, яка розпочалася 1 січня 2018 року, запровадила принцип «по пацієнту» фінансування медичних закладів. Відтепер держава виділятиме кошти на конкретних осіб, а не установам. Тому дохід лікаря залежить від кількості пацієнтів.

Забезпечення належного рівня охорони праці шляхом скорочення робочих місць із небезпечними та шкідливими умовами праці суттєво вплине на збереження трудових ресурсів України. Вживати необхідних заходів для запобігання нещасним випадкам на виробництві, зниження ризику професійних захворювань та забезпечення ефективного функціонування системи загальнообов'язкового державного соціального страхування, створення роботодавцями відповідно до статті 15 Закону України «Про охорону праці» [4] дієвої, дисциплінованої та відповідальної служби охорони праці для організації та проведення правових, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних, соціально-економічних та лікувально-профілактичних заходів щодо попередження нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві [4].

На правовому рівні гарантія зайнятості громадян визначена кодексом законів про працю (далі – Закон про працю) [5]. Тому в Законі про працю міститься положення про те, що «гарантії щодо зайнятості, охорони праці та праці жінок, молоді та інвалідів забезпечуються в порядку, встановленому Законом про працю». КЗпП гарантує працевлаштування своїм громадянам:

«Вільний вибір виду діяльності, безоплатна допомога національної служби зайнятості у підборі відповідної роботи та працевлаштуванні з урахуванням суспільних потреб за професією, кваліфікацією, професійною підготовкою та освітою. Надається підприємствами, установами та організаціями на основі попередньо поданих заяв про випуск. Безкоштовне навчання на новій

роботі для безробітних. Перепідготовка в навчальному закладі або системі державної служби зайнятості з виплатою стипендії» [5].

Збереження робочої сили є потенційно важливим для захисту життєво важливих інтересів людей і народів, суспільств і націй. Так, відповідно до статті 8 Закону України «Про основи національної безпеки України» збереження та зміцнення потенціалу трудових ресурсів держави є основним напрямом державної політики у сфері національної безпеки [6].

Тому соціально-економічна політика України має бути спрямована на збереження потенціалу робочої сили. Нормативно-правові норми, що регулюють питання праці, є прямим вираженням національних норм формування та утримання робочої сили, а тому мають відповідати сучасним міжнародним стандартам і вимогам. У цьому контексті важливо не лише задекларувати певні гарантії на правовому рівні, а й передбачити відповідні механізми забезпечення цих гарантій.

Перелік використаних джерел:

1. Терещенко Д. А. Система державного регулювання розвитку трудового потенціалу регіону: теоретико-методологічний аспект. *Актуальні проблеми державного управління*. 2013. № 2. С. 88 – 97. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2013_2_14. 2. Про Основні напрями розвитку трудового потенціалу в Україні на період до 2010 року: Указ Президента України від 03.08.1999 р. № 958/99. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/958/99#Text>. 3. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. 4. «Про охорону праці»: Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>. 5. Кодекс законів про працю: Закон України від 10.12.1971 р. № 322-08. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>. 6. Про основи національної безпеки України : Закон України від 19.06.2003 р. № 964-15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/964-15#Text> .

УДК 351.72

Іванісов Олег Вікторович,

к.е.н., доц., доцент кафедри соціальної економіки,
Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця
Ivanisovoleg@ukr.net

Безугла Руслана Олегівна, студентка 3 курсу,

спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»,
Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця
bezuglaruslana@gmail.com

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

В умовах глобалізації для України все більш важливим стає рівень конкурентоспроможності країни та, відповідно, вітчизняних підприємств. Вагомий вплив на конкурентоспроможність національної економіки оказує рівень інноваційного розвитку. Розробка соціальних та економічних програм розвитку України неможлива на сьогодні без інноваційних трансформацій. Якісні перетворення в національній економіці багато в чому залежать від активізації інвестиційної діяльності та додання інноваційної спрямованості у всіх галузях економіки. Однак, сучасний стан української економіки вимагає від виробників значних витрат на впровадження та реалізацію інновацій, що зменшує рівень інноваційно-активних підприємств у загальній кількості промислових підприємств.

Питанням теорії інновацій, розробки рекомендацій щодо формування системи сталого інноваційного розвитку присвячено низку праць вітчизняних науковців-економістів, серед яких: В. Александрова, А. Гальчинський, Ю. Дьячкова, Л. Куцеконь, А. Никифоров, І. Павленко, М. Туган-Барановський та ін.

Метою даного дослідження є визначення основних проблем у сфері інноваційного розвитку та розробка заходів щодо їх вирішення.